

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, grudzień 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/168/2010

PORTFEL ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA

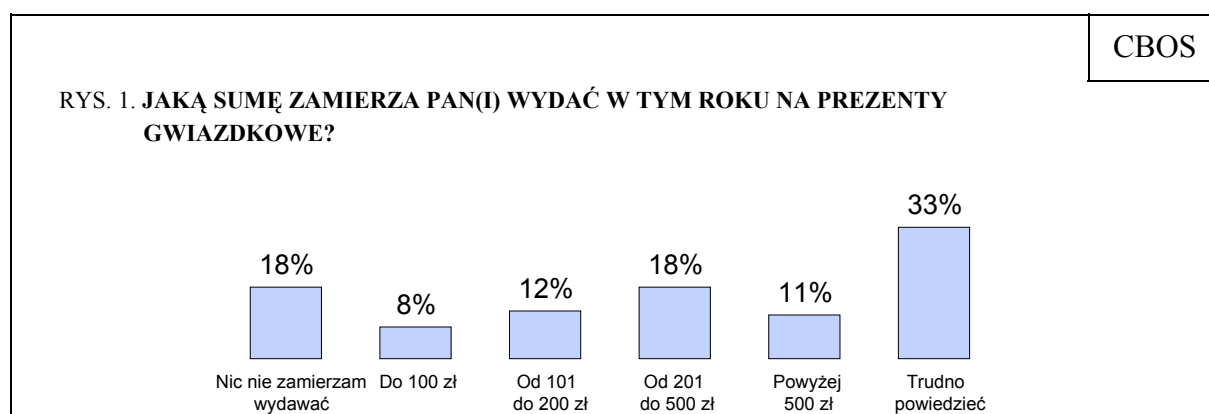
Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Wielkimi krokami zbliża się Wigilia, a wraz z nią Święty Mikołaj z prezentami, na które czekają przede wszystkim dzieci. W ostatnich tygodniach przed świętami Polacy tłumnie pojawiają się w sklepach i centrach handlowych w poszukiwaniu wymarzonych podarunków dla najbliższych. Coraz większą popularnością cieszą się także zakupy przez internet. W naszym grudniowym sondażu¹ zapytaliśmy badanych o to, jaką sumę zamierzają w tym roku przeznaczyć na prezenty gwiazdkowe, dla kogo je przygotowują, a także, czym przede wszystkim kierują się przy wyborze upominków.

PREZENTY GWIAZDKOWE – ZA ILE I KOMU?

Jak wynika z uzyskanych deklaracji, zdecydowana większość Polaków (82%) zamierza w tym roku obdarować swoich najbliższych prezentami gwiazdkowymi. Z drugiej strony, blisko co piąty badany (18%) twierdzi, że – choć obchodzi święta Bożego Narodzenia – nie kupi w tym roku żadnego podarunku z tej okazji. Na dwa tygodnie przed Wigilią jedna trzecia ankieterowanych (33%) wciąż nie potrafiła określić, jaką sumę przeznaczy w tym roku na prezenty.

Odpowiedzi respondentów, którzy obchodzą święta Bożego Narodzenia (N = 849)

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (247) przeprowadzono w dniach 7 – 14 grudnia 2010 roku na liczącej 879 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Respondenci, którzy podali konkretną kwotę, wydadzą w tym roku na prezenty gwiazdkowe średnio 526 złotych. Należy jednak podkreślić, że sumę tę zawyżają bardzo drogie prezenty, a Polacy zdecydowanie najczęściej deklarują, że wszystkie podarunki zdołają kupić już za 300 złotych.

Tabela 1

Jaką sumę zamierza Pan(i) wydać w tym roku na prezenty gwiazdkowe?		
Średnia	Mediana	Odchylenie standardowe
526 zł	300 zł	788 zł

Na podstawie odpowiedzi respondentów, którzy podali konkretną kwotę (N = 420)

Kwoty, które Polacy wydają na prezenty pod choinkę, są – zgodnie z przypuszczeniami – silnie powiązane z ich wiekiem, wykształceniem oraz sytuacją materialną.

Tabela 2

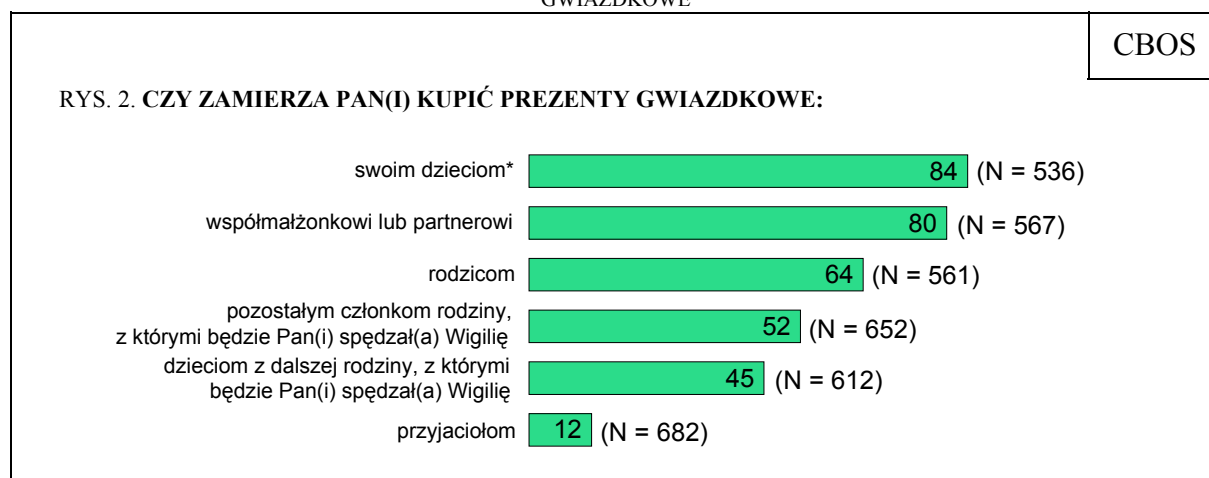
Cechy społeczno-demograficzne	Jaką sumę zamierza Pan(i) wydać w tym roku na prezenty gwiazdkowe?				
	Nic nie zamierzam wydawać	Do 100 zł	Od 101 do 200 zł	Od 201 do 500 zł	Powyżej 500 zł
w procentach					
Wiek					
18 – 24 lata	14	9	20	13	6
25 – 34	7	7	10	23	14
35 – 44	7	3	11	27	8
45 – 54	18	4	13	18	18
55 – 64	27	11	8	16	8
65 lat i więcej	30	12	11	16	11
Wykształcenie					
Podstawowe	31	11	11	12	6
Zasadnicze zawodowe	19	6	8	18	10
Średnie	14	9	15	19	13
Wyższe	2	2	12	30	19
Dochody na jedną osobę					
Do 500 zł	30	8	13	14	7
501 – 750	21	11	12	21	3
751 – 1000	21	13	16	20	6
1001 – 1500	15	7	15	23	14
Powyżej 1500 zł	5	3	8	27	29
Ocena własnych warunków materialnych					
Złe	45	10	9	7	2
Średnie	18	9	14	19	8
Dobre	7	5	10	23	19

Pominięto „trudno powiedzieć”

Na największe wydatki finansowe w tym roku przygotowani są przede wszystkim respondenci w wieku od 45 do 54 lat, mający wyższe wykształcenie i najlepiej sytuowani. Do osób, które twierdzą, że w tym roku nic nie wydadzą na prezenty, częściej od innych należą najstarsi badani, mający powyżej 65 lat, z wykształceniem podstawowym i najniższymi dochodami na osobę w rodzinie. Ponadto warto zauważyć, że respondenci najmłodszy (18 – 24 lata) zdecydowanie najczęściej zamierzają przeznaczyć na upominki świąteczne od 100 do 200 złotych, natomiast ankietowani w przedziale wiekowym 35 – 44 lata – od 200 do 500 złotych.

Zdecydowana większość respondentów pragnie pomóc Mikołajowi, kupując prezenty gwiazdkowe przede wszystkim dla swoich pociech. Jak wynika z naszego sondażu, aż 84% Polaków, którzy zadeklarowali, że w tym roku zaopatrzą się w upominki świąteczne dla najbliższych, zamierza kupić prezenty swoim dzieciom. Niewiele mniej osób (80%) sporządzając listę prezentów gwiazdkowych nie zapomni także o swoim współmałżonku czy partnerze. Blisko dwie trzecie ankietowanych (64%) położy pod choinką upominek dla rodziców, a ponad połowa (52%) sprawi niespodziankę również innym członkom rodziny, z którymi będzie spędzała Wigilię. Co ciekawe, respondenci rzadziej deklarują, że przygotują prezent dla najmłodszych członków dalszej rodziny, z którymi będą spędzali Boże Narodzenie, niż dla osób starszych (różnica 7 punktów procentowych). Może to być jednak efekt sformułowania pytania: wydaje się, że dzieci z dalszej rodziny mają słabsze więzi z respondentem niż pozostali członkowie rodziny.

ODSETKI ODPOWIEDZI TWIERDZĄCYCH WŚRÓD OSÓB, KTÓRE W TYM ROKU ZAMIERZAJĄ KUPIĆ PREZENTY GWIAZDKOWE

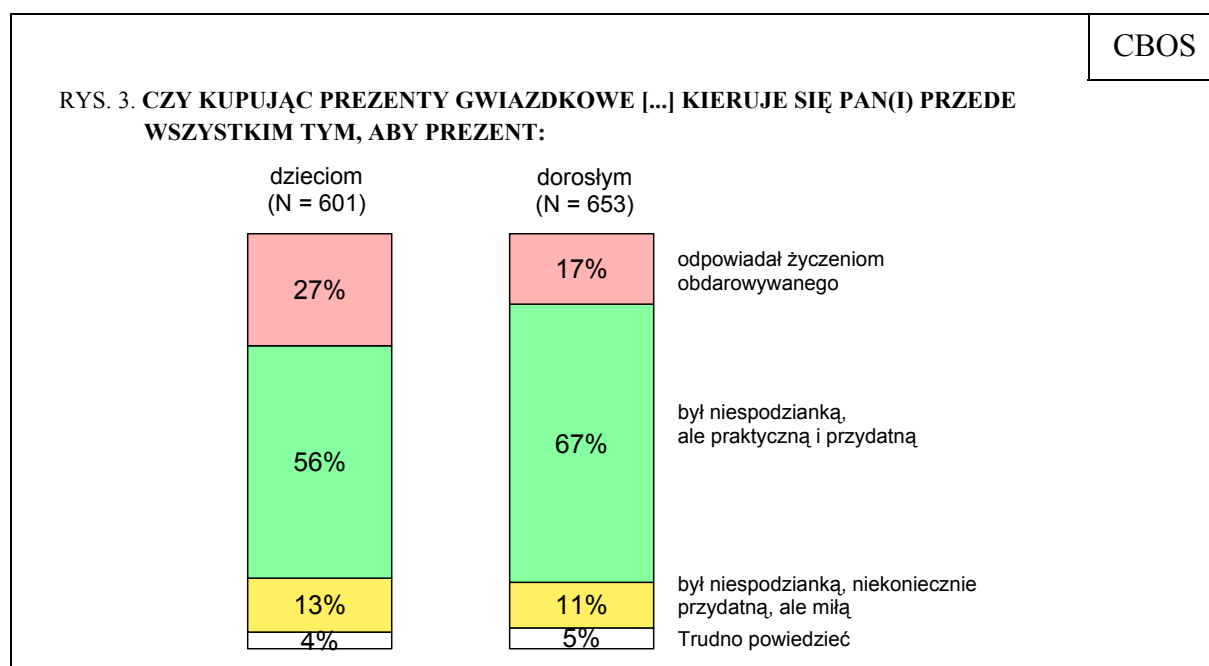
* Pytając o dzieci nie ograniczaliśmy w żaden sposób ich wieku

Zdecydowanie najrzadziej Polacy zamierzają obdarować prezentami gwiazdkowymi przyjaciół (12% wskazań). Z dużym prawdopodobieństwem jest to związane z faktem, że w naszej kulturze wciąż nie ma zwyczaju spędzania świąt Bożego Narodzenia w gronie znajomych, a zarówno Wigilia, jak i Święty Mikołaj są bardzo silnie zakorzenione w kulturze rodzinnej.

JAKIE PREZENTY DLA DZIECI, A JAKIE DLA DOROSŁYCH?

Kupując dzieciom prezenty pod choinkę Polacy zdecydowanie najczęściej kierują się tym, aby były one praktyczne (56%). Dla ponad jednej czwartej ankietowanych (27%) bardzo ważne przy zakupie gwiazdkowych podarunków dla młodszych członków rodziny jest to, aby odpowiadały one ich życzeniom. Mniej więcej co ósmy respondent (13%) kieruje się zaś przede wszystkim tym, aby prezenty były miłą, choć niekoniecznie praktyczną niespodzianką.

Według deklaracji respondentów, trochę inne kryteria dotyczą kupowania podarunków gwiazdkowych dla dorosłych. W porównaniu z prezentami dawanymi dzieciom, przy zakupie świątecznego upominku dla dorosłych członków rodziny Polacy znacznie częściej (o 11 punktów procentowych) kierują się tym, aby był on praktyczną i przydatną niespodzianką, zdecydowanie rzadziej natomiast (o 10 punktów) starają się trafić jedynie w oczekiwania obdarowywanego.

Podjęcie do prezentów gwiazdkowych jest w dużej mierze powiązane z cechami społeczno-demograficznymi badanych (zob. tabele aneksowe). Chęć spełniania marzeń dzieci zdecydowanie częściej od innych deklarują respondenci w wieku od 25 do 34 lat, osoby z wykształceniem wyższym, przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści. Prezenty odpowiadające życzeniom dorosłych chcą natomiast dawać przede wszystkim gospodynie domowe. Do największych zwolenników praktycznych podarunków dla dzieci należą respondenci najmłodszy, pracownicy usług, robotnicy niewykwalifikowani oraz bezrobotni. O przydatnych niespodziankach dla dorosłych najczęściej zaś mówią ankietowani w wieku od 35 do 44 lat, robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy, uczniowie i studenci, a także bezrobotni. Prezenty miłe, choć niekoniecznie przydatne, przeznaczone zarówno dla dzieci, jak i dorosłych, najchętniej przygotowują renciści.

Opracowała

Katarzyna WĄDOŁOWSKA

Tabela 1

		Czy kupując prezenty gwiazdkowe dziom kieruje się Pan(i) przede wszystkim tym, aby prezent:				Liczba osób
		odpowiadał życzeniom obdarowywanego	był niespodzianką, ale praktyczną i przydatną	był niespodzianką, niekoniecznie przydatną, ale miłą	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		27	56	13	4	601
Płeć	Mężczyźni	27	58	11	4	287
	Kobiety	27	55	15	3	314
Wiek	18-24 lata	15	67	14	4	63
	25-34	41	47	13		114
	35-44	30	56	12	1	113
	45-54	25	60	11	4	110
	55-64	28	59	11	2	106
	65 lat i więcej	15	54	18	12	96
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	62	13	3	233
	Miasto do 20 tys.	27	59	11	3	69
	20-100 tys.	24	55	18	3	111
	101-500 tys.	35	48	10	8	100
	501 tys. i więcej mieszk.	36	49	11	3	88
Wykształcenie	Podstawowe	17	57	19	8	113
	Zasadnicze zawodowe	25	62	9	4	168
	Średnie	25	58	14	2	208
	Wyższe	43	45	10	2	112
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	47	42	9	2	62
	Średni personel, technicy	20	57	21	3	37
	Pracownicy adm.-biurowi	34	53	13		35
	Pracownicy usług	23	71	6		41
	Robotnicy wykwalifikowani	32	50	15	3	77
	Robotnicy niewykwalifik.	15	80	3	3	33
	Rolnicy	23	64	9	4	35
	Pracujący na własny rach.	36	53	11		30
Bierni zawodowo	Renciści	21	50	25	3	36
	Emeryci	20	55	15	10	122
	Uczniowie i studenci	19	57	18	5	33
	Bezrobotni	19	73	8		28
	Gospodynie domowe i inni	39	49	12		33
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	53	13	1	100
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	30	62	4	4	45
	sekt. pryw. poza rolnict.	30	54	14	1	154
	prywatnym gosp. rolnym	26	60	10	4	32
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	26	61	13		94
	501-750	28	55	12	5	74
	751-1000	24	57	16	3	109
	1001-1500	25	53	16	5	84
	Powyżej 1500 zł	31	50	16	3	102
Ocena własnych war. mater.	Złe	28	53	14	4	56
	Średnie	22	60	14	4	283
	Dobre	31	53	12	4	262
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	61	16	6	26
	Raz w tygodniu	22	57	16	5	311
	1-2 razy w miesiącu	26	63	8	3	84
	Kilka razy w roku	35	57	7	2	129
	W ogóle nie uczestniczy	43	38	15	3	51
Poglądy polityczne	Lewica	32	55	11	3	107
	Centrum	24	56	16	3	181
	Prawica	26	57	13	5	188
	Trudno powiedzieć	28	58	10	4	124

Tabela 2

		Czy kupując prezenty gwiazdkowe doro stym kieruje się Pan(i) przede wszystkim tym, aby prezent:				Liczba osób
		odpowiadał życzeniom obdarowywanego	był niespodzianką, ale praktyczną i przydatną	był niespodzianką, niekoniecznie przydatną, ale miłą	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	67	11	5	653
Płeć	Mężczyźni	17	68	10	4	323
	Kobiety	17	66	11	5	329
Wiek	18-24 lata	13	74	12	2	92
	25-34	25	61	12	3	139
	35-44	13	79	7	1	109
	45-54	16	72	8	5	112
	55-64	21	65	9	5	102
	65 lat i więcej	13	56	16	15	97
Miejsce zamieszkania	Wieś	14	73	9	4	238
	Miasto do 20 tys.	15	71	9	5	80
	20-100 tys.	13	69	14	3	122
	101-500 tys.	27	53	13	7	115
	501 tys. i więcej mieszk.	21	66	8	4	98
Wykształcenie	Podstawowe	13	61	16	10	130
	Zasadnicze zawodowe	20	68	8	3	165
	Średnie	15	73	9	3	232
	Wyższe	22	63	11	4	126
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	22	62	12	4	67
	Średni personel, technicy	26	67	7		38
	Pracownicy adm.-biurowi	11	68	17	4	44
	Pracownicy usług	19	70	11		47
	Robotnicy wykwalifikowani	16	71	9	5	82
	Robotnicy niewykwalifik.	11	82	8		39
	Rolnicy	15	76		9	38
	Pracujący na własny rach.	17	73	10		33
Bierni zawodowo	Renciści	15	54	22	10	31
	Emeryci	16	58	14	12	121
	Uczniowie i studenci	11	79	7	3	49
	Bezrobotni	20	75	5		33
	Gospodynie domowe i inni	34	54	12		31
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	17	69	11	4	109
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	68	12	2	48
	sekt. pryw. poza rolnict.	17	72	10	1	178
	prywatnym gosp. rolnym	16	73		10	34
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	16	73	7	4	92
	501-750	13	68	10	8	81
	751-1000	16	69	11	3	109
	1001-1500	16	64	14	6	92
	Powyżej 1500 zł	19	67	12	2	119
Ocena własnych war. mater.	Złe	18	58	13	11	63
	Średnie	16	70	10	4	293
	Dobre	19	67	11	4	297
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	14	43	35	8	27
	Raz w tygodniu	16	69	10	4	321
	1-2 razy w miesiącu	16	73	5	6	102
	Kilka razy w roku	17	71	8	5	144
	W ogóle nie uczestniczy	29	51	17	3	59
Poglądy polityczne	Lewica	25	58	11	6	110
	Centrum	14	71	11	3	205
	Prawica	15	73	8	5	204
	Trudno powiedzieć	20	61	13	6	133